

Vastaus kirjalliseen kysymykseen maataloustukien maksatuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jari Koskelan /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 453/2022 vp:

Millaisin toimin varmistetaan, että EU-tukien maksupäivän siirto ei aiheuta maataloustuottajille kohtuuttomia vaikeuksia tai aja tiloja maksuvaikeuksiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Viljelijöiden tämän hetken taloudellinen tilanne on hyvin haastava. Vaikka tuottajahinnat ovatkin jossain määrin nousseet, kustannusten nousu on ollut tuottajahintojen nousua suurempi. Tästä muutoksesta ja Suomessa pitkään jatkuneesta maatalouden vaikeasta taloudellisesta tilanteesta johtuen maataloille voi aiheutua kannattavuus- ja maksuvalmiusongelmia. Ehdotettu EU-eläinpalkkioiden muuttunut maksuaikataulu heikentäisi edelleen tilojen maksuvalmiutta.

EU:n komission vaatimuksesta ja merkittäväksi arvioidun rahoituskorjausriskin minimoimiseksi kuluvan vuoden EU:n eläinpalkkioiden hakumenettelyihin ja tukiehtoihin oli tehtävä suuria muutoksia alkuvuoden aikana. Muutosten perusteena olivat vuonna 2020 tehdyn komission tarkastuskäynnin yhteydessä havaitut eläinpalkkiojärjestelmän puutteet ja komission oikeuspalvelun syksyllä 2021 voimassaolevasta lainsäädännöstä antama tulkinta. Tukijärjestelmien ehdot olisi haluttu säilyttää ennallaan, mutta se ei ollut komission lakipalvelun tulkinnan mukaan mahdollista.

Tukijärjestelmiin tehtyjen muutosten takia kaikkia tuensaannin ehtoja ei ole mahdollista varmistaa ajoissa niin, että EU-eläinpalkkioiden ensimmäinen erä olisi mahdollista maksaa joulukuussa kuten aiempina vuosina. Esimerkiksi uutta vaatimusta siitä, että palkkio yksittäisestä eläimestä maksetaan vain eläimen viimeiselle haltijalle, ei voi varmistaa ennen kuin seuraavan vuoden tammikuussa. EU:n asetukset kuitenkin edellyttävät, että kaikki palkkion maksun perusteet on ennen maksua varmistettu.

Maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto ovat kuitenkin parhaillaan selvittämässä keinoja, joilla tukijärjestelmään tehtyjen pakollisten muutosten vaikutuksia voitaisiin lieventää.

Maataloustuottajien taloudellisen tilanteen helpottamiseksi on kuluneen vuoden aikana jo tehty useita toimia.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan keväällä 2022 aiheutti merkittäviä häiriöitä ja ongelmia maatalous- ja elintarvikemarkkinoille Suomessa, Euroopassa ja maailmanlaajuisesti. Maaliskuun lopulla Euroopan unioni päätti maatalousbudjettinsa kriisivarauksen jaosta jäsenmaille. Monia muitakin muutoksia tehtiin unionin tasolla yhteisen maatalouspolitiikkaan kriisin vaikutusten lieventämiseksi.

Suomessa hallitus päätti ottaa käyttöön noin 300 miljoonan euron suuruisen maatalouden huoltovarmuuspaketin, johon kuuluvat vuoden 2022 kriisitukina Etelä-Suomen poikkeuksellinen mukautustuki sekä lisämaksut C-tukialueelle kasvihuonetuotannon tukeen, puutarha-tuotteiden varastointitukeen ja sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuun tukeen. Lisäksi luonnonhaittakorvauksen tukitasoa korotettiin.

Etelä-Suomen poikkeuksellinen mukautustuki kohdistui AB-tukialueen maataloustoimintaa vuonna 2022 jatkaneisiin tiloihin, joille on myönnetty 2021 kasvihuonetuotannon tukea, puutarhatuotteiden varastointitukea tai sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea. Tuki rahoitetaan osin EU:n ja osin kansallisista varoista. Tukea maksettiin syyskuussa 2022 yhteensä noin 20,5 miljoonaa euroa.

Lisämaksuna pohjoisen alueen maataloille maksetaan C-tukialueen tiloille korotuksina kasvihuonetuotannon, puutarhatuotteiden varastointi- sekä sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuun tukeen. Tukea maksettiin vuonna 2022 ja osin maksetaan vuonna 2023 yhteensä noin 21 miljoonaa euroa.

Luonnonhaittakorvausta ja sen kotieläin korotusta vuonna 2022 hakeneet maatilat saivat 120 miljoonan euron korotuksen osana huoltovarmuuspakettia.

Lisäksi pakettiin kuului verohallinnon kautta toimeenpantavia verohelpotuksia. Huoltovarmuuspakettiin sisältyy myös yli 100 miljoonan euron suuruinen maatalouden investointipaketti 2022–2026.

Ruokaturvan parantamiseksi ja viljelijöiden taloudellisen tilanteen helpottamiseksi valtioneuvosto päätti 25.8.2022, että Suomi ottaa vuonna 2023 käyttöön komission asetuksen (EU) 2022/1317 antamat poikkeusmahdollisuudet, jotka koskevat ehdollisuuden vaatimuksia viljelykierrosta (GAEC 7) ja ei-tuottavien alojen vähimmäismäärästä (GAEC 8). Nämä poikkeukset antavat viljelijöille mahdollisuuden suunnitella tuotantonsa omien tarpeidensa ja markkinoiden kysynnän mukaisesti ilman näitä rajoituksia ja pelkoa tukimenetyksistä.

Näillä toimenpiteillä ja EU-eläinpalkkioiden maksuaikatauluun liittyvillä, vielä kesken olevilla, selvittelyillä annetaan maataloille sitä taloudellista tukea, mitä ne vaikeassa tilanteessa tarvitsevat.

Helsingissä 27.9.2022

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

VN/24428/2022-MMM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: